

SIRJE LUKE HELILOOMING OÜ

KÄEMÄNGUDE JA LAULUMÄNGUDE

KASUTAMINE

**HOMMIKURINGIS
NING
LÕIMITUD TEGEVUSTES.**

NÄPU- JA KÄEMÄNGUD

- Näpumängud sobivad õppimiseks ja mängimiseks kõikidele.
- Näpumängud aitavad lapsega kontakti saada.
- Sõrmede liigutamine, ringitamine ja "kõndimine" on abiks lapse peenmotoorika ja kõne arendamisel.
- Näpumängud arendavad käe-ja sõrmelihaseid ning käe-, silma-, kõrva ja keha koostööd.
- Näpumängude mängimine aitab vabaneda pingest ja luua rõõmsa tuju.
- Jäljendamist eeldavate mängude puhul on oluline, et õpetaja ise mängu täielikult valdab.
- Oluline on valida õige mängu tempo, et laps tunneks rõõmu oma sõrmede valitsemisest.

Näpumängude eesmärgid

- Induktiivselt saab mõjutatud aju kõnemotoorne areaal, mis on tihedas seoses käemotoorikat koordineerivate keskustega.
- Mängud loovad positiivse emotsionaalse fooni, õpetavad jäljendama ja süüvima kõneliste selgituste sisusse.
- Laps õpib tähelepanu paremini kontsentreerima.
- Sõrmeharjutustele rütmiteksti lisamine võimaldab parandada kõne rütmi, selgust ja häälde täpsust.
- Liigutuste ja nende järgnevuse meelespidamine parandab mälu.
- Areneb kujutlusvõime ja fantaasia.
- Sõrmelihased tugevnevad, paraneb sõrmede koordinatsioon, luues eelduse kirjutamisoskuse kujunemisele.

KÄEMÄNGUD

- Kätega mängimine on põnev ja kaasahaarav tegevus.
- Õue, metsa või külla minnes ei ole vaja kaasa võtta mänguasju- käeloomad ja sõrmelapsed on alati meiega kaasas.
- Loomade ja lihtsamate tegevuste näitamise ja matkimisega saavad hakkama juba 2-3 aastased lapsed.
- Mängude mängimisega saab innustada ja julgustada ka veidi tagasihoidlikumaid lapsi.
- Mängu sisu seletamiseks saab kasutada pilte, mänguasju, näiteid elust enesest.
- Mängida on võimalik nii toas, kui õues- igal pool.

PÄIKE

PÄIKE KULDSE KIIREGA (päikese kujutamine kätega, käed tõsta aeglaselt üles)

LILLE, LOOMA ÄRATAB (mõlemat kätt allapoole aeglaselt raputada)

PAI SAAB KARU, SIILIKE (parema käega pai pea peale ja vasaku käega pai pea peale)

PAI SAAB SINILILLEKE (mõlema käega pai pea peale)

KULDNOKK LAULAB KÕIGILE (linnu noka näitamine näppudega)

KÄES ON JÄLLE KEVADE! (mõlema käega kõrgele lehvitada)

ÄRATUS KOOS PÄIKESEGA

PÄIKE MAGAB MERE TAGA

(päikese kujutamine kätega rinna kõrgusel, seejärel parema käe nimetissõrmega joonistada merelaine)

TÕUSEB ÜLES VÄGA VARA

(tõsta käed aeglaselt üles)

KÕRGELE KUI JÕUAB TA

(hoida käsi üleval, liigutada sõrmi)

KOIDAB HOMMIK, ÄRKAB MAA

(tõusta kikivarvastele, seejärel kükitada ja kätega põrandat puudutada)

TULE MÄNGI SINA KA!

KARU, JÄNES, HUNT JA SIIL

(parema käega näidata järjest nimetatud loomi)

TÄNA MÄNGIVAD KÕIK SIIN

(neli käteplaksu)

TULE MÄNGI SINA KA

(parema käega kutsuv liigutus kaks korda)

SIIS SAAD SÕBRAKS NENDEGA

(nimetissõrmed kokku panna, sõrmed kallistavad)

VAHVAD MÄNGE NEMAD TEAVAD

(käteplaks, kõhupats, käteplaks, kõhupats)

LUULETUSI KOKKU SEAVAD

(parema käe nimetissõrmega vasaku käe pihi sisse kirjutamine)

ÕHTUL UNEJUTTU LOEVAD

(mõlemad käed kõrvuti raamatuks)

ÖÖSEL PIHU SISSE POEVAD

(käed aeglaselt rusikasse, lõpetuseks käed vasaku kõrva juurde, matkida uinumist)

ÕNNESEEN

OLEN VÄIKE ÕNNESEEN (iseennast kallistada)

KASVAN ROOSA VAHU SEES (tõusta kikivarvukile, käed tõsta üles)

KÜBAR ON MUL KOLLANE (käed panna pea peale mütsiks)

SELJAS TÄPIKLEIDIKE (sõrmedega teha keha peale täppe)

PUDRU

PUDRU SEES ON PIIM JA VESI (näpuga väikeseid ringe teha avatud pihi sees)

KAERAHELBED, MAGUS MESI (näpuga puudutada pihupesa)

PUDRU MAITSEB LAPSELE (mõlema käega patsutada kõhu peale)

TARGAKS, TUGEVAKS SEE TEEB (puudutada kätega pead, näidata muskleid)

PUDRU SEES ON PIIM JA VESI (näpuga väikeseid ringe teha avatud pihi sees)

RIISIHARBED, MAGUS MESI (näpuga puudutada pihupesa)

PUDRU MAITSEB EMALE (mõlema käega patsutada kõhu peale)

TARGAKS, TUGEVAKS SEE TEEB (puudutada kätega pead, näidata muskleid)

PUDRU SEES ON PIIM JA VESI (näpuga väikeseid ringe teha avatud pihi sees)

TATRAHARBED, MAGUS MESI (näpuga puudutada pihupesa)

PUDRU MAITSEB ISALE (mõlema käega patsutada kõhu peale)

TARGAKS, TUGEVAKS SEE TEEB (puudutada kätega pead, näidata muskleid)

HIIREKENE TIPA-TAPA

HIIREKENE TIPA- TAPA

(kõnd koha peal või ühe käe sõrmed kõnnivad teise käe peal)

KÕNDIS ÜLE MÄE (sõna “mäe” ajal mõlemad käed kiiresti pea peale)

HIIREKENE PEITU PUGES (käed näo ette)

KAS SA TEDA NÄED? (loendada aeglaselt kolmeni, käed näo eest ära)

Mõte: Hiirekese asemel võib üle mäe kõndida tibu, kana, kukk, kass, koer, lehm, siil või mõni teine tegelane.

Salmi abil on hea tutvustada kodu -ja metsloomi. Tegelasi saab kujutada ja näidata kätega, kehaga.

USSI MAJA

USSIL OLI SEENEMAJA

(parema käe nimetissõrmega näidata ussi, seejärel panna vasaku käe rusika peale avatud parem käsi seenekübaraks)

SEDA TEMA VÄGA VAJAS (silitada parema käega rusikas olevat vasakut kätt)

SIIS KUI TIP-TIP VIHMA SADAS (parema käe sõrmedega vasaku käe peale teha vihmasabinat)

USSIKENE MAJAS MAGAS (näidata parema käe nimetissõrmega ussi, peita vasaku käe pihi sisse)

PÄEVA AJAL LAULU LÕI (parema käe nimetissõrm püsti tõsta, liigutada)

OMA SEENEMAJA SÕI (parema käe sõrmedega matkida söömist)

IGAL PUUL ON OMA METS

KUS KÜLL KASVAB KUUSEPUU?

(kätega näidata rinna kõrgusel kuusepuu latva)

KUUSIKUS TA KODU (hoida käsi kuusepuu ladva asendis, tõsta käed kõrgemale)

KUS KÜLL KASVAB MÄNNIPUU?

(kätega näidata männipuud, küünarnukid koos, käed püsti, sõrmed laiali)

MÄNNIKUS TA KODU (hoida käsi eelnevas asendis, tõsta käed veidi kõrgemale)

KUS KÜLL KASVAB VAHTRAPUU?

(näidata vahtrapuud, käed kukla peal, sõrmed koos)

METSAS TEMA KODU

(hoida käsi eelnevas asendis, tõsta käed veidi kõrgemale)

IGAL PUUL ON OMA METS (järjest näidata eelnimetatud puid)

METS ON PUUDE KODU (hoida käsi üleval, kujutada ühte puud)

ISSI ON MUL TORE MEES

ISSI ON MUL TORE MEES (näidata rõõmsalt pöialt)

OSKAB TEHA NIPSU (sõrmenips või käteplaks)

SÕIDAB TÖÖLE AUTOGA (matkida autosõitu, rooli keeramist)

KANNAB UHKET LIPSU!

(parema käe nimetissõrmega tõmmata joon lõua alt vöökohani)

VANAEMA ÕUNAPUU

VANAEMA SUURES AIAS (mõlemad käed sirutada laiali, keerutus koha peal)

KASVAB ÕUNAPUU (tõsta käed üles, kujutada puud)

PUUL ON TÜVI, OKSAD, LEHED (silitus üle keha, silitused kätele, sõrmedele)

PUU ON HÄSTI SUUR (tõsta käed üles)

KÕRGEL KÜPSEB ÕUNAKE (käsi rusikas, hoida kätt üleval)

ILUS ILUS KOLLANE/PUNANE (keerutus koha peal)

ÕUNA ALLA RAPUTAN (kükitada)

KORVI SISSE PANEN TA (parema käe rusikas panna vasaku pihi sisse)

LÕBUS SÕIT

PÕRRA-PÕRRA SÕIDAN MA

(matkida autoga sõitmist, keerata rooli)

AUTOGA, AUTOGA

PÕRRA-PÕRRA SÕIDAN MA

(matkida autoga sõitmist, keerata rooli)

TUUT- TUUT- TUUT- TUUT, PIIP!

(keerutus koha peal, sõna “piip” ajal vajutada õrnalt parema käe nimetissõrmega nina peale)

TSUHHA- TSUHHA SÕIDAN MA (matkida rongisõitu)

RONGIGA, RONGIGA

TSUHHA-TSUHHA SÕIDAN MA (matkida rongisõitu)

TSUHHA-TSUHHA-TSUHH!

(keerutus koha peal, sõna” tsuhh” ajal tõsta parem käsi üles ja näidata rongivile

PRIKS PRAKS

PRIKS- PRAKS, PRIKS- PRAKS

(neli käteplaksu)

MINA OLEN ORAVALAPS

(patsutada neli korda vastu rinda)

PRIKS- PRAKS, PRIKS-PRAKS

(neli käteplaksu)

MINA OLEN ORAVALAPS

(patsutada neli korda vastu rinda)

OLEN VÄIKE ARMSAKE

(iseendale kalli teha)

OLEN VÄGA PEHMEKE

(iseendale pai teha)

PRIKS-PRAKS, PRIKS-PRAKS

(neli käteplaksu)

MINA OLEN ORAVALAPS

(patsutada neli korda vastu rinda)

SIIL KÜPSETAB LEIBA

SIILILAPSE KODUKE

(kujutada käega siili)

KÕRGE KUUSE ALL

(kuusepuu näitamine kätega, käed kuuse ladvaks)

SEAL TA LEIBA KÜPSETAB

(patsu patsu liigutus, koogi tegemine)

AEGA POLE TAL

(vibutada näpuga eitavalt, veidi raputada pead)

LA- LA- LA- LA- LA- LA- LAA

(kaasmäng kehapillil, põlvepatsud)

LAULAB SIILIKE

(käega siili näitamine)

LA- LA- LA- LA- LA- LA- LAA

(kaasmäng kehapillil, põlvepatsud)

KÜPSEB LEIVAKE

(matkida leiva hoidmist kätel, käed aeglaselt ette sirutada)

SABALUGU

SABA TAHTIS OLLA VABA (parema käe nimetissõrme hoida näo ees)

MITTE OLLA SELJA TAGA (peita nimetissõrm selja taha)

KUNAGI EI NÄINUD TA (mõlemad käed panna silmade ette)

MIS ON EESPOOL TOIMUMAS (astuda üks samm ette, käed näo eest ära)

EI TA TAHTNUD RIPPUDA (parema käe nimetissõrme hoida rippuvas asendis)

PÜSTI SEISTA LIPUNA (tõsta nimetissõrm püsti)

OTSUSTAVALT, KINDLANA (parem käsi, seejärel vasak käsi puusa peale)

LÄKS TA TÄITSA MINEMA (keerutus koha peal)

LOOMAD, LINNUD KÕIK KEL SABAD

(näidata mõlema käega korruga karu, lindu, tõsta mõlema käe nimetissõrmed püsti)

OLID NÜÜDSEST SABAVABAD

(suruda käed rusikasse ja seejärel avada aeglaselt)

LUMESAJU SALMIKE

MAGAS KARU, MAGAS SIIL, MAGAS USS JA PUHKAS HIIR

(käega nimetatud loomade näitamine)

LUMI SADAS, SADAS, SADAS

(sõrmedega lumesaju matkimine)

KARU HAIGUTAS JA MAGAS

(haigutamine, edasi magada-käed kõrva juures)

LUMI SADAS, SADAS, SADAS

(sõrmedega lumesaju matkimine)

SIIL RINGUTAS JA MAGAS

(ringutamine, edasi magada-käed kõrva juures)

LUMI SADAS, SADAS, SADAS

(sõrmedega lumesaju matkimine)

USS SIRUTAS JA MAGAS

(sirutada käsi, jalgu, edasi magada-käed kõrva juures)

LUMI LÕPUKS OTSA SAI

(raputada käsi, kükitada)

HIIR ÄRKAS, RÕÕMSAKS SAI

(käteplaks, koha peal hüppamine)

PÄKAPIKK EI MAGA

PÄKAPIKK EI MAGA (käsi selja taga)

PIILUB AKNA TAGA (tõsta käsi üles)

VAATAB, KAS KÕIK TUBLID, PAID

(käsi üleval, teha keerutus ja tilistada kellukest)

LAULUD, SALMID SELGEKS SAID

(lapsed teevad endale või sõbrale päkapiku kindaga pai)

VAATA, VAATA, AKNA TAGA

(matkida vaatamist akna poole, käed kordamööda silmade ette)

PIILUB PÄKAPIKK (käed ruttu silmade eest ära)

TASAKESI, TASAKESI (hiilivalt kõndida, vaiksemalt lugedes)

ISE ÕNNELIK (iseennast kallistada, naeratada)

KUULA, KUULA, TIPA-TAPA

(käed kõrvade juurde, kaks sammu koha peal)

TIPA- TAPA- TIP (koha peal vaikselt kõndida)

EDASI JA TAGASI (samm ette, samm tagasi)

SAMMUB PÄKAPIKK (kõnd koha peal)

KÜSIME, KÜSIME (kaks käteplaksu)

KAS SA KOMMI TÕID? (käed rinna kohal paluvalt koos)

IKKA TÕIN, IKKA TÕIN (parem käsi ette sirutada, vasak käsi ette sirutada)

AGA ÄRA SÕIN! (käed kiiresti selja taha peita)

NÄMM! (patsutada kõhu peale)

MAIAS PÄKAPIKK

PÄIKE ON SIIN,

(kujutada kätega päikest, keha painutada paremale poole)

JA PÄIKE ON SEAL,

(kujutada kätega päikest, keha painutada vasakule poole)

PÄIKESE PAI ON

(teha mõlema käega pai juustele)

SOE JA HEA!

(kallistada ennast)

PÄIKE ON SIIN,

(kujutada kätega päikest, keha painutada paremale poole)

JA PÄIKE ON SEAL,

(kujutada kätega päikest, keha painutada vasakule poole)

PÄIKESE PAI SAAB

(liigutada mõlema käe sõrmi)

NINA JA PEA!

(sõrmega pai ninale, käega pai juustele)

PÄIKESE PAI

SUVI

SUVI PANEB SELGA KLEIDI

(puudutada mõlema käega keha)

PÄHE PÄRJA

(puudutada mõlema käega pead)

KAELA KEE

(puudutada mõlema käega kaela)

AVAB AKNAD, AVAB UKSED

(kätega akna ja ukse avamise matkimine)

AASALE TOOB LILLETEE

(kujutada käega lille, jagamise liigutus mõlema käega)

PISIKENE KÄSI

PISIKENE KÄSI

(näidata paremat, seejärel vasakut kätt)

MÄNGIMAST EI VÄSI

(silitada paremat, seejärel vasakut kätt)

OSKAB PATSU-PATSU TEHA

(teha patsu-patsu liigutust)

PAI SAAB PEA

(teha mõlema käega pai juustele)

JA PAI SAAB KEHA

(silitada mõlema käega keha, varbaid)

PIIM ON MAITSEV

(silitada parema käega kõhtu)

PIIM ON HEA

(silitada vasaku käega kõhtu)

VÄIKE MIISU SEDA TEAB

(silitada mõlema käega kõhtu)

PIIMASED ON KIISU VURRUD

(silitada mõlema käega põski)

KÕHT SAI TÄIS

(patsutada mõlema käega kaks korda kõhu peale)

JA MIISU NURRUB

(matkida kassi käppade liigutamist, noogutada rahulolevalt pead)

VÄIKE MIISU

ÕNNESEENED

ÕNNESEENED EI KASVA METSAS

(käed pea kohal, kujutada seene kübarat)

NEID EI KORJATA

(painutada keha paremale ja vasakule poole)

ÕNNESEENED KASVAVAD KODUS

(kujutada kätega maja katust)

PAI JA KALLIGA

(teha mõlema käega endale pai ja kallistus)

ISALE

VÄIKE VÄIKESEKS EI JÄÄ

(näidata ja liigutada parema käe väikest sõrme)

VÄIKE KASVAB IGA PÄEV

(tõsta väike sõrm lugemise saatel kõrgemale)

VÄIKESEKS EI JÄÄ MEIST KEEGI

(hoida väikest sõrme kõrgemal, liigutada)

IGA SUUR ON OLNUD BEEBI

(väike sõrm panna vasaku käe pihi peale

ja aeglaselt pihi sisse peita)

PISIKENE PÄKAPIKK

PÄKAPIKK ON PISIKENE

(näidata ja liigutada parema käe pöialt)

HÄSTI, HÄSTI TILLUKENE

(teha 2-4 paid vasaku käe nimetissõrmega pöidlale)

PIILUB, PIILUB AKNA TAGA

(aeglaselt pöial peitu pihu sisse ja siis jälle välja)

SUSSI SISSE KOMMI JAGAB

(parema käe nimetissõrmega tonksida vasaku käe pihu sisse)

SÜDA

SÜDA TUKSUB RINNA SEES

(kujutada sõrmedega süda,
seejärel parem käsi asetada südame kohale)

TUKS JA TUKS TA VAIKSELT TEEB

(parem käsi rusikasse,
puudutada südame kohta neli korda)

KÄE KUI PANED RINNALE

(puudutada avatud käega südame kohta)

LEIAD ÜLES SÜDAME

(hõõruda käega aeglaselt südame kohta)

EESTIMAALE

EESTIMAA ON VÄIKE MAA

(parema käe nimetissõrmega joonistada vasaku käe pihu sisse ring)

METSAMAA JA MEREMAA

(vasaku käe sõrmed hoida püsti,
parema käega näidata merelaineid)

NÕNDA VÄIKE ON ME MAA

(näidata parema ja vasaku käega pesakesi)

KÄTE PEALE MAHUB TA

(käed keha ligi koos, peopesad ülespoole)

LAULUMÄNGUD

- 1. HOMMIK ALGAB LAULUGA**
- 2. MINU SÕBER OLED SA**
- 3. TERVITAME**
- 4. TÄNA MEIE VÕIMLEME**
- 5. TEE NII, TEE NAA**
- 6. RÕÕMULAPS**
- 7. PUHTAD KÄED**

LAULUMÄNGUD

8. ASTU ETTE, ASTU TAHA

9. MÄNGULUGU

10. SÕBRAGA

11. KEVAD ON KÄES!

12. PÄIKESE MÄNG

13. LÖBUS SÕIT

LAULUMÄNGUD

14. MESILANE JA LEPATRIINU

15. JÄNKU JA LAPSE MÄNG

16. USSIMÄNG

17. KÜLMA ILMA LUGU

TÄNAN KUULAMAST!

